

“EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

SZAKMAI TAPASZTALATOK ÉS EREDMÉNYEK

Pályázati azonosító:	NTP-TEHETSEG-25-0042
Projekt címe:	„LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE TEHETSÉGGÉ” – Hátrányos helyzetből induló gyerekek komplex tehetséggondozása
Megvalósítási helyszín:	Gyüre Község Óvodája
Célcsoport létszáma:	16 fő óvodás korú gyermek

1. Bevezetés és kiindulási tapasztalatok

A Gyüre Község Óvodájában megvalósított tehetséggondozó program kiindulási alapját az a felismerés adta, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek környezeti és szociális nehézségei gyakran láthatatlanná teszik a bennük rejlő kiemelkedő képességeket. A programba bevont 16 fő óvodás korú gyermek esetében a kezdeti szakaszban egyértelműen azonosíthatók voltak azok a gátló tényezők – az ingerforrásokban szegényebb otthoni környezet, a korlátozott nyelvi kódok és a szociális bizonytalanság –, amelyek akadályozták a tehetségsírák kibontakozását.

Szakmai tapasztalataink szerint a célcsoportra jellemző volt az aszinkron fejlődés: miközben bizonyos területeken (például a térbeli tájékozódásban vagy a kreatív vizuális önkifejezésben) kiemelkedő potenciált mutattak, a feladattartás, a szabálykövetés és a verbális kommunikáció terén megerősítésre szorultak. A program elsődleges eredménye, hogy a módszertani tudatosságnak köszönhetően sikerült egy olyan biztonságos, elfogadó és ösztönző miliőt teremteni, amelyben a nehéz életkörülmények ellenére a gyermekek belső motivációja aktivizálhatóvá vált.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

“EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

2. Tehetségazonosítási tapasztalatok és módszertani validáció

A tehetségazonosítás folyamata két pilléren nyugodott, amelyek egymást kiegészítve validálták a szakmai eredményeket:

Személyiségről alkotott szubjektív benyomások és szülői reflexiók

Az óvodapedagógusok mindennapos tapasztalati észleléseit strukturált beszélgetések formájában hangoltuk össze a szülők visszajelzéseivel. Ez a megközelítés felszínre hozta a gyermekek olyan rejtett autonóm törekvéseit, amelyek az intézményi kereteken kívül, az otthoni szabad játék során jelentkeztek. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a szülők bevonása a reflexiós folyamatba nemcsak a pedagógusok látókörét szélesítette, hanem a szülői közösségben is tudatosította a tehetségigéretnek korai jeleit. Ennek eredményeképpen minden egyes gyermekre szabottan pontosabb, a családi környezetet is integráló egyéni fejlesztési utakat sikerült kijelölni.

Standardizált megfigyelő eszközök és mérések

A szabad játék közben végzett strukturált megfigyelések (szempontsor: kitartás, szabályérzék, önállóság, kreativitás, problémaérzékenység) kézzelfogható és pontozható adatokat szolgáltatottak a nevelőtestület számára. A mozgásos és rajzoló feladatok kvalitatív és kvantitatív értékelése igazolta, hogy a gyermekek viselkedésmintái (pl. a gyors, alternatív problémamegoldás, a gazdag képzeletvilág és az átlag feletti szabályalkotási készség) célzott tevékenységeken keresztül mérhetően fejleszthetők. A pedagógiai megfigyelési naplók vezetése szilárd alapot biztosított a fejlődési ívek dokumentálásához.

3. A készségfejlesztés számszerűsíthető és kvalitatív eredményei

A tehetségek erős oldalának fejlesztése

A gyermekek meglévő erősségeire (térbeli tájékozódás, formafelismerés, kreatív játékoság, mozgásos rátermettség) építve az alábbi konkrét szakmai eredményeket regisztráltuk:

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

“EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

- **Mozgásos kalandpályák:** A mesés kerettörténetekbe ágyazott mozgásos kalandpályák során a gyermekek téri gondolkodása és mozgáskoordinációja kiemelkedő fejlődést mutatott. A gyermekek 90%-ánál nőtt a mozgásos feladatok iránti kitartás.
- **LEGO-építés és történetalkotás:** A strukturált építőkockás feladatok során a gyermekek képesek voltak a komplex formák felismerésén túl saját narratívák megalkotására is. A vizuális és konstruáló tehetségterületek elmélyülése a finomabb részletgazdagságban és az egyedi térbeli elrendezésekben mutatkozott meg.
- **Változatos alkotótechnikák:** A gyurmázás, festés és térbeli makettek készítése során a gyermekek belső motivációból fakadóan hosszabb ideig maradtak egy-egy alkotófolyamatban. A figyelem-koncentráció átlagos időtartama a kezdeti 10-15 percről 25-30 percre emelkedett.

A tehetségek gyenge oldalának fejlesztése

A tehetséges gyermekek aszinkron fejlődéséből fakadó elmaradások kompenzálása érdekében végzett tevékenységek az alábbi sikereket hozták:

- **Érzelmi intelligencia és önkifejezés:** Az érzelemkártyás játékok segítségével a gyermekek érzelemkifejezése és empátiás készsége finomodott. A csoporton belüli agresszív vagy frusztrációból eredő megnyilvánulások száma jelentősen csökkent.
- **Szabálykövetés és kooperáció:** Az adaptív társasjátékok és kooperatív gyakorlatok révén a gyermekek szabálytudata és feladattartása stabilizálódott. A gyermekek megtanulták a kudarchelyzeteket kezelni, a közös megoldáskeresés pedig erősítette a társas együttműködést.
- **Finommotorika és szenzoros integráció:** A specifikus kézműves technikák és a szenzoros (textúra-alapú) fejlesztések direkt módon támogatták a finommotorika fejlődését, ami közvetlenül hozzájárul az iskolakezdéshez szükséges alapképességek megerősítéséhez, megelőzve a későbbi tanulási kudarccokat.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

“EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

4. Családi és közösségi programok szakmai tapasztalatai

A 4 órás interaktív, élményalapú családi foglalkozás

A program kiemelkedő innovációja a szülők és nagyszülők aktív bevonásával megvalósított interaktív műhely volt. A foglalkozás során alkalmazott „fordított tanulási modell” – ahol a gyermek tanította az új dolgokat a felnőttnek, majd fordítva – áttörést hozott a szülő-gyermek és a szülő-pedagógus kapcsolatban. A szakmai tapasztalatok azt mutatják, hogy a szülők kompetenciaérzete és az óvoda felé irányuló bizalma nagymértékben növekedett. A szakemberek által nyújtott nevelési és tehetséggondozási tanácsok közvetlenül beépülhettek a családi mindennapokba.

Egész napos szabadtéri közösségi program

A tapasztalatok azt igazolják, hogy a kötetlenebb, mégis strukturált versenyek és játékszónák segítettek a gyermekeknek leküzdeni az újtól való félelmeiket, növelték a merészségüket és a bátorságukat. A közösségépítő hatás mellett az óvodapedagógusok egy egészen új, alternatív környezetben is megfigyelhették a gyermekek szociális dinamizmusát és vezetői attitűdjeit.

5. Szakmai innováció, disszemináció és fenntarthatóság

A folyamatról készülő rövidfilm nem csupán egy beszámoló eszköz, hanem a módszertani önreflexió része és mintaként szolgálhat más, hátrányos helyzetű térségben működő nevelési intézmény számára.

Összességében az NTP-TEHETSEG-25-0042 azonosítószámú program Gyűrében nemcsak a 16 közvetlen résztvevő gyermek képességeit bontakoztatta ki, hanem az óvodapedagógusok szakmai eszköztárát is olyan komplex tevékenységszervezési és megfigyelési szempontokkal gazdagította, amelyek a jövőben fenntartható módon, a későbbi óvodás generációk tehetséggondozásában is szervesen hasznosulni fognak.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program